

OBNOVA I REVITALIZACIJA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE NAKON POTRESA

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Veliki zamah obnove na Banovini

Sisačko-moslavačka županija prolazi kroz veliku obnovu nakon potresa, koja obuhvaća infrastrukturne projekte te kulturne, obrazovne i stambene jedinice. Završeno je 9000 projekata obnove oštećenih građevina, a trenutno je na području Županije aktivno oko tisuću gradilišta

Uvodne napomene

Ionako teška 2020., obilježena početkom pandemije koronavirusa i zagrebačkim potresom u ožujku 2020., završila je jednom od najvećih mirnodopskih katastrofa u hrvatskoj povijesti. Dana 29. prosinca 2020. godine u 12 sati i 19 minuta razoran potres magnitude 6.2 prema Richteru pogodio je šire područje Siska i Petrinje te se osjetio i u susjednim županijama. Razmjeri štete su veliki. Procjene govore da je 116.000 stanovnika bilo izravno zahvaćeno potresom, a materijalnu štetu pretrpjelo je 66.000 ljudi. U potresu je smrtno stradalo sedam osoba, a nekoliko ih je ozlijeđeno.

Dana 29. prosinca 2020. godine u 12 sati i 19 minuta razoran potres magnitude 6.2 prema Richteru pogodio je šire područje Siska i Petrinje, procjene govore da je 116.000 stanovnika bilo izravno zahvaćeno potresom, a materijalnu štetu pretrpjelo je 66.000 ljudi

Oštećeno je više od 38.000 stambenih objekata. Prema podacima Svjetske banke, ukupna šteta na fizičkoj imovini u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosi približno 3,8 milijardi eura. Odmah nakon potresa prioritet je bio osigurati privremeni smještaj za pogođeno stanovništvo.

Do ožujka 2021. postavljeno je 1719 kontejnera i kućica, najviše u Petrinji (671), Glini (511) i Sisku (185). Obnova privatnih kuća i zgrada bila je vrlo izazovna jer je riječ o razvojno najugroženijoj regiji u Hrvatskoj. Gradovi i općine na području Sisačko-moslavačke županije bilježe prosječnu stopu nezaposlenosti od oko 20 posto, a pojedine općine imaju najviše stope rizika od siromaštva u zemlji. Uz to Županija se suočava s izraženim trendovima depopulacije i starenja stanovništva. Građanima je omogućena konstrukcijska obnova ili gradnja zamjenskih kuća na temelju modela samoobnove, gdje država osigurava sredstva na temelju rješenja Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Unatoč naporima do

2024. obnova je napredovala sporije od očekivanog, a stanovnici su izražavali nezadovoljstvo zbog kašnjenja i nedostatka transparentnosti u radovima.

Ipak, tijekom 2024. pomak je bio vidljiv. Ubrzani su administrativni postupci, povećana je transparentnost u provedbi javnih nabava te su intenzivirani radovi na terenu. Zahvaljujući boljoj koordinaciji državnih i lokalnih tijela, broj aktivnih gradilišta porastao je na gotovo tisuću, a do početka svibnja 2025. završeno je više od 9000 projekata obnove oštećenih građevina. Uz infrastrukturne zahvate težište je stavljeno na obnovu škola, kulturnih, obrazovnih i sakralnih građevina te prometnica. U ovom prilogu predstavljamo neke važnije projekte koji se trenutno provode na području te županije.

Obnova zdravstvenih institucija na području Sisačko-moslavačke županije

Za financiranje sanacije šteta koje su nastale na imovini nakon snažnog po-

Središte Petrinje snimljeno nakon potresa 29. prosinca 2020. (Foto: Igor Kralj/ PIXELL)

Detalj s gradilišta Opće bolnice "Dr. Ivo Pedišić"

tresa iz Fonda solidarnosti osigurano je 319 milijuna eura, čime je financirano 414 projekata obnove javne namjene i prometne infrastrukture. Obnovljene su, uređene i opremljene brojne ustanove: 11 domova zdravlja, 14 bolničkih zgrada, uključujući Neuropsihijatrijsku bolnicu "dr. Ivan Barbot" u Popovači, 20 školskih zgrada te četiri nove škole. Također je obnovljeno oko 300 kilometara prometnica te niz drugih objekata.

Za financiranje sanacije šteta koje su nastale na imovini nakon snažnog potresa iz Fonda solidarnosti osigurano je 319 milijuna eura, čime je financirano 414 projekata obnove javne namjene i prometne infrastrukture

Ukupna vrijednost dodijeljenih sredstava premašuje 630 milijuna eura. Iako je Fond solidarnosti izvorno bio namijenjen konstrukcijskoj obnovi, sredstva nisu bila dostatna za cjelovitu obnovu. Zato je Vlada Republike Hrvatske osigurala dodatna sredstva iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Od ukupno utrošenih 1,5 milijardi eura za sanaciju posljedica potresa na pogođenome području znatan dio uložen je u obnovu Opće bolnice "dr. Ivo Pedišić" u Sisku. Obnovljene su zgrada nove interne, Odjel za citologiju i patologiju te zgrada kirurgije. U završnoj su fazi izgradnja nove bolničke kuhinje te obnova stare interne te bivše pedijatrije. Za zdravstvene ustanove Županija je preko Fonda solidarnosti nabavila najmoderniju medicinsku opremu u vrijednosti od gotovo 13 milijuna eura. Novi prostor Odjela pojačane internističke skrbi s koronarnom jedinicom uređen je u obnovljenoj

zgradi nove interne. Vrijednost građevinskih radova iznosila je 6,3 milijuna eura, a za opremu namijenjenu tome odjelu izdvojeno je dodatnih 963.000 eura. Otvorenjem novog prostora opremljenog suvremenom medicinskom opremom znatno je unaprijeđena kvaliteta skrbi za pacijente s akutnim kardiološkim i drugim životnougrožavajućim stanjima. Vlada je također najavila izgradnju novoga medicinskog *wellness* i *spa*-centra u Sisku, vrijednog 13 milijuna eura, koji bi trebao dodatno ojačati kapacitete za fizikalnu terapiju i rehabilitaciju u Županiji. Nedavno su dovršeni radovi na novoizgrađenoj zgradi petrinjskog Doma zdravlja u Ulici Matije Gupca 4. Dom zdravlja svečano je otvoren 25. travnja 2025. Uz ministra Branka Bačića otvorenju su nazočili župan Ivan Celjak te ravnateljica Doma zdravlja Sisačko-moslavačke županije Sanja Habek.

Vizualizacija Opče bolnice u Sisku

Zgrada Doma zdravlja u Petrinji

Zgrada Doma zdravlja oštećena je u potresu te je uz suglasnost uklonjena. Na njezinu mjestu izgrađena je nova zgrada jednake veličine, ukupne površine 1114 m². Energetski učinkovita zgrada dodatno je opremljena dizalom radi omogućavanja pristupačnosti osobama s invaliditetom, a u skladu s konzervatorskim smjernicama ugrađeni su izvorni elementi kamenog stubišta i ograde koji su deponirani pri uklanjanju stare građevine te ponovno postavljeni na svoja izvorna mjesta. Vrijednost radova iznosila je približno 2 milijuna eura s PDV-om, a radovi su financirani iz Fonda solidarnosti EU-a, NPOO-a i županijskog proračuna. U novome objektu nalaze se četiri ambulante obiteljske medicine, tri ambulan-

te dentalne medicine, zubna protetika, ambulanta ortodoncije, patronaža Doma zdravlja, Zavod za hitnu medicinu i Zavod za javno zdravstvo. Ambulanta fizikalne medicine seli se u novi, adekvatniji prostor, a na njezino dosadašnje mjesto planira se smjestiti prostor za specijalističke ordinacije, proširenje djelatnosti Doma zdravlja i prostor za logopeda. Nabavljena je i nova oprema u vrijednosti od oko 150 tisuća eura.

Jedan od znatnijih socijalnih projekata odnosi se na povećanje kapaciteta za smještaj starijih osoba. Već su obnovljeni domovi za starije u Sisku i Glini, a obnova doma u Petrinji je u tijeku. Planira se i izgradnja novih županijskih naselja u Kutini i Popovači, namijenjenih smještaju starijih

osoba u suvremeno opremljenim stambenim jedinicama. Zajedno s postojećim kapacitetima u Glini, Petrinji i Sisku nova naselja omogućit će smještaj više od 200 osoba, uključujući osobe s invaliditetom.

Jedan od znatnijih socijalnih projekata odnosi se na povećanje kapaciteta za smještaj starijih osoba, već su obnovljeni domovi za starije u Sisku i Glini, a obnova doma u Petrinji je u tijeku

Obnova sakralnih građevina

Potres je ostavio razorne posljedice i na povijesno i kulturno nasljeđe cijele Županije, uključujući brojne sakralne objekte. Šest crkava u procesu je konstrukcijske obnove kako bi se sačuvala njihova arhitektonska baština i osigurala njihova otpornost na buduće seizmičke aktivnosti. To su crkva sv. Martina u Jamnici, Pissarovinskoj (Pissarovina), crkva Gospe Snježne u Dubrancu (Dubranec), crkva sv. Nikole i Vida u Žažini (Lečenik), crkva sv. Jurja u Maloj Gorici (Brest Pokupski), crkva sv. Petra u Ivanič-Gradu te crkva sv. Maksimilijana u Posavskim Bregima. Njihova konstrukcijska obnova nije samo tehnički izazov, već i kulturna zadaća očuvanja baštine. Radovi uključuju primjenu suvremenih metoda ojačanja, izgradnju novih armiranobetonskih elemenata te prilagodbu tradicionalne arhitekture suvremenim standardima otpornosti na potrese. Iako je većina tih objekata trebala biti dovršena do kraja 2024., radovi nisu pratili dinamički plan zbog zahtjevnih uvjeta na terenu. Otežan pristup građevinskoj mehanizaciji i nedostatak infrastrukture u potresu pogođenome području stvorili su inženjerima izazove u logistici i provedbi projektnih aktivnosti.

Šest crkava u procesu je konstrukcijske obnove kako bi se sačuvala njihova arhitektonska baština i osigurala njihova otpornost na buduće seizmičke aktivnosti

Detalj s gradilišta crkve Sv. Nikole i Vida u Žažini

Novi zvonik na crkvi sv. Jurja u Maloj Gorici

Jedan od najteže pogođenih objekata bila je crkva sv. Nikole i Vida u Žažini, čiji se zvonik urušio u unutrašnjost crkve i pritom probio krovnište lađe i kupolasti svod. Osim toga znatno su oštećeni glavno pročelje, bočni zidovi i dijelovi iznad otvora, dok je krovnište svetišta i sakristije ostalo sačuvano. Pri obnovi crkve primijenjena su suvremena tehnološka rješenja koja osiguravaju otpornost na buduće seizmičke podražaje. Radovi su započeli uklanjanjem stare žbuke i saniranjem oštećenih dijelova opeke, nakon čega su izvedene metode injektiranja i fugiranja radi popravka pukotina. Zidovi su ojačani FRMC sustavom te su ugrađeni armiranobetonski serklaži, čelične šipke i novi lukovi. Za ukrućivanje konstrukcije izrađeni su novi temelji s unutarnje strane zidova, armiranobetonske ploče i svodovi. Horizontalna i vertikalna stabilnost osigurana je armiranobetonskim lučnim gredama. Radovi se na sličan način izvode i u Maloj Gorici, gdje je toranj crkve sv. Jurja zbog oštećenja morao biti srušen i ponovno izgrađen. U svim tim projektima važnu ulogu imaju Ministarstvo kulture, konzervatorski odjeli i restauratorski timovi, koji pomažu u zaštiti umjetničke i povijesne vrijednosti oštećenih crkava.

Obnova višestambenih zgrada

Što se tiče obnove stambenoga fonda, trenutno se na području Sisačko-moslavačke županije gradi 59 višestambenih zgrada. Završeno je 18 zgrada, a tijekom

svibnja 2025. završeno ih je još sedam, od toga šest u Capraškoj ulici u Sisku i jedna u Matoševoj ulici. U visokome stupnju dovršenosti je 15 višestambenih zgrada te stambeni blok od pet zgrada u Ulici Hrvatskoga narodnog preporoda.

Od ukupno 59 planiranih zgrada 54 su već dovršene ili se grade, a za preostalih pet provodi se postupak javne nabave, krajem svibnja 2025. u cijelosti je završeno i manje naselje

U sisačkome naselju Capragu sredinom travnja 2025. useljeno je šest novoizgrađenih stambenih zgrada, što čini važan korak u procesu revitalizacije Sisačko-moslavačke županije. Zgrade se sastoje od prizemlja i triju katova, a stanovi, površine od 34 do 90 kvadratnih metara, obuhvaćaju jednosobne do četverosobne jedinice, prilagođene različitim obiteljskim potrebama. U nove stanove uselile su 102 obitelji iz Siska koje su dosad živjele u zgradama u Ulici Ivana Meštrovića na adresama 1, 3, 5, 7, 9 i 11, a koje su pretrpjele znatna oštećenja u potresu. Nakon useljenja počinje obnova

Pogled na nove zgrade u naselju Caprag

Detalji nove stambene zgrade u Capraškom naselju

zgrada poznatih kao Blok Meštrović vrijedna 3,24 milijuna eura.

Izgradnja naselja u Capraškoj ulici započela je 30. siječnja 2024. u sklopu Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom i Programa Vlade Republike Hrvatske. Projekt, vrijedan 18 milijuna eura, u cijelosti je financiran iz Državnog proračuna. Stanovi su u početnoj fazi namijenjeni za privremeni smještaj obitelji čije su nekretnosti uništene u potresu, dok će se poslije koristiti za trajno stambeno zbrinjavanje obitelji u potrebi te za smještaj stručnih kadrova. Riječ je o dijelu šireg plana koji obuhvaća izgradnju ukupno 59 višestambenih zgrada u Županiji kroz više različitih programa. Od ukupno 59 planiranih zgrada 54 su već dovršene ili

se grade, dok se za preostalih pet provodi postupak javne nabave. Krajem svibnja 2025. u cijelosti je završeno i manje naselje.

Plan obnove nastavlja se i nakon 2025. Do kraja godine planirana je izgradnja još 30 novih zgrada, a u sljedećoj godini dodatnih pet. U sklopu Programa stambenog zbrinjavanja planira se ukupno 36 višestambenih zgrada sa 666 stanova. Najveći broj zgrada gradi se u Sisku, gdje je planirana izgradnja njih 20. U Petrinji je planirano osam zgrada, u Topuskome dviju, dok će po jedna nova zgrada biti podignuta u Sunji, Kutini, Glini, Lekeniku, Hrvatskoj Kostajnici i Jasenovcu. Do sada je završeno šest zgrada u Sisku te po jedna u Glini i Jasenovcu.

U sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija započela je i gradnja 20 višestambenih zgrada s ukupno 308 stanova. Te se zgrade grade u Petrinji, Glini, Gvozdu, Topuskome i Dvoru. Do kraja 2023. u Petrinji je izgrađeno i useljeno osam zgrada, dok su u Glini završene četiri. Jedna zgrada u Dvoru dovršena je i useljena u veljači 2025., dok su po dvije zgrade grade u Topuskome i Gvozdu.

U rujnu 2024. u Sisku su, putem Programa društveno poticane stanogradnje, dovršene i useljene dvije zgrade s ukupno 30 stanova. U Novskoj je izgrađena zgrada s 20 stanova, i to u sklopu Programa međuresorne suradnje na potpomognutim područjima.

Istodobno u tijeku je izgradnja dviju višestambenih zgrada s po 26 stanova u Topuskome i Gvozdu u sklopu projekta izgradnje zamjenskih stambenih jedinica u vlasništvu Republike Hrvatske. Stanari će te stanove moći unajmiti po vrlo povoljnim uvjetima. U Topuskome će cijena najma iznositi 0,36 eura po kvadratnom metru, a u Gvozdu samo 0,07 eura. Poslije će korisnicima biti ponuđena mogućnost otkupa stanova pod povoljnim uvjetima. Izgradnja se financira sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj, dok će se završetak financirati iz Državnog proračuna. Vrijednost ugovora za radove iznosi 4,09 milijuna eura, bez PDV-a, za zgrade u Topuskome i 3,28 milijuna eura, bez PDV-a, za one u Gvozdu.

Idejno rješenje novog stambenog naselja Zrin u Petrinji

Novouređena Gimnazija Sisak

Srednja škola Viktorovac

Obnova obrazovnih institucija

U Sisačko-moslavačkoj županiji obnovljene su i brojne osnovne i srednje škole, gimnazije, učenički domovi te popratni sportski i edukacijski sadržaji, a paralelno se razvijaju i drugi projekti koji donose dugoročnu dodanu vrijednost tamošnjemu stanovništvu.

Među završenim projektima su Gimnazija Sisak, Srednja škola Viktorovac i Industrijsko-obrtnička škola Sisak, uz pripadajuću sportsku dvoranu u Brezovici. U Sisku obnovljen je i učenički dom, čime su učenicima iz udaljenijih krajeva Županije omogućeni bolji uvjeti. U Glini obnovljene su i osnovna i srednja škola, dok su u Petrinji realizirani brojni važni projekti poput dogradnje i rekonstrukcije zgrade Srednje škole Petrinja, obnove Osnovne škole Mate Lovraka te izgradnje nove zgrade I. osnovne škole. Uz to obnovljene su škole u Gori, Nebojanu i Mečenčanima.

U Sisačko-moslavačkoj županiji obnovljene su i brojne osnovne i srednje škole, gimnazije, učenički domovi te popratni sportski i edukacijski sadržaji

Na Banovini intenzivno se izvode brojni projekti. U Sisku obnavlja se zgrada na adresi Lađarska 30, koja će objediniti sportske i edukacijske sadržaje i postati važan centar zajednice. Također se obnavlja stara zgrada Glazbene škole Frana Lhotke, čime se kulturi i umjetnosti vraća

Napuštena vojarna postaje Regionalni centar kompetentnosti Tehničke škole Sisak

važno mjesto u svakodnevnom životu grada. U tijeku je i obnova starih zgrada Srednje škole i I. osnovne škole u Petrinji. Jedan od strateški najvažnijih projekata jest obnova kompleksa bivše vojarnе u Lađarskoj ulici, koja postaje Regionalni centar kompetentnosti Tehničke škole Sisak. U tijeku je i obnova Metalurškoga fakulteta u Sisku, o čemu smo detaljno pisali u *Građevinaru* 4/2025.

Osim toga Novska se pozicionira kao novo regionalno središte digitalne kreativnosti provedbom projekta Centra *gaming* industrije, kojim se otvaraju nove mogućnosti u području programiranja, dizajna i razvoja računalnih igara. Taj je projekt detaljno prikazan u *Građevinaru* 2/2024.

Od zatvora do odgojno-obrazovnog kulturnog centra

Osim toga nedavno je izgrađen, obnovljen i uređen odgojno-obrazovni i kulturni

centar u Sisku, u Rimskoj ulici 19. Na toj su se lokaciji prije nalazili zatvor i sjedište Policijske uprave sisačko-moslavačke, a prije potresa objekt su koristili Ministarstvo unutarnjih poslova RH i Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije RH. Objekt je u potresu teško oštećen, a njegovu je konstruktivnu i cjelovitu obnovu provela Sisačko-moslavačka županija u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije i Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, a uz potporu Ministarstva kulture i medija.

Izgrađen, obnovljen i uređen je odgojno-obrazovni i kulturni centar u Sisku

Prostor, koji se prostire na 4000 kvadratnih metara, obuhvaća nove objekte

Odgojno-obrazovni i kulturni centar u Sisku

namijenjene za izvođenje nastave za 367 učenika Glazbene škole Frana Lhotke i za smještaj kulturnih sadržaja poput galerija Kulturno-povijesnog centra Sisačko-moslavačke županije. U sklopu kompleksa otvoren je i prvi županijski dječji vrtić u Republici Hrvatskoj, za čiju je opremu i namještaj Županija osigurala sredstva u iznosu od približno 200.000 eura. Vrtić može primiti pedesetak djece u četirima odgojno-obrazovnim skupinama.

Uz obrazovne i muzejske sadržaje novi centar uključuje prostore namijenjene kulturnim djelatnostima i stambene jedinice za privremeni boravak gostu-

jućih umjetnika. Uređene su dvije galerije, odnosno galerija Marijana Glavnika, poznatoga hrvatskog kipara i slikara, te dodatni galerijski prostor u kojemu će umjetnici izlagati svoja djela, predstavljati knjige i čitati pjesme. Vanjski prostor novog centra otvoren je prema staroj zgradi glazbene škole i postao je moderan trg sa zelenilom i popločenjem pogodan za održavanje koncerata na otvorenome. U prizemlju jednog od objekata uređen je prostor namijenjen Art Caffeu, koji će djelovati kao nastavni praktikum Srednje škole Viktorovac. U cijeli projekt uloženo je približno 12 milijuna eura.

Otvoren Centar za mlade "Laura" u znak sjećanja na djevojčicu Lauru Cvijić

U Petrinji je 25. travnja 2025. svečano otvoren Centar za mlade "Laura", novo-obnovljeni prostor namijenjen aktivnostima mladih, uređen u prostoru nekadašnje klaonice Gavrilovič. Otvorenju su prisustvovali ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branko Bačić i gradonačelnica Petrinje Magdalena Komes, a ime centra odabrano je u čast djevojčice Laure Cvijić, trinaestogodišnje Petrinjke koja je izgubila život u razornome potresu 29. prosinca 2020.

Obnova nekadašnje industrijske zgrade, koja je zaštićeno kulturno dobro i dio je Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, izvedena je uz financijsku potporu iz Fonda solidarnosti Europske unije, Državnog proračuna te Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Vrijednost ulaganja iznosila je približno 4 milijuna eura, a radove je izveo Grad Petrinja. Zgrada je pritom zadržala svoje povijesne značajke, dok je njezina unutrašnjost temeljito obnovljena i suvremeno opremljena kako bi odgovorila na potrebe mladih. Projektna dokumentacija i projektantski nadzor bili su u nadležnosti tvrtki *Urbane tehnike d.o.o.* i *BCDE d.o.o.* Glavni izvođač radova bila je tvrtka *Strabag d.o.o.*, a stručni nadzor provodila je tvrtka *AD CON*.

Napuštena industrijska zgrada prije obnove

Centar za mlade tijekom gradnje i nakon završetka radova

Centar za mlade "Laura" nudi raznolike sadržaje, od prostora za djelovanje udruga mladih i kreativne radionice do dvorana pogodnih za predstave i koncerte

Na ukupnoj površini od 700 kvadratnih metara Centar za mlade "Laura" nudi raznolike sadržaje, od prostora za djelovanje udruga mladih i kreativne radionice do dvorana pogodnih za predstave i koncerte. U prizemlju nalaze se tehnički opremljeni prostori za STEM i računalne radionice, tonski studio te prostor za filmske projekcije. Gornji kat

obuhvaća urede, konferencijsku dvoranu, crtaonicu, prostor za sastanke te dnevni boravak. U sklopu Centra djeluje i Keramički atelje Petrinja, koji je stanovnicima toga kraja važan jer je Petrinja grad poznat po svojem tradicionalnom lončarstvu. Time Centar postaje mjesto za obrazovanje, razvoj vještina i zajedničko druženje, osmišljen da bude siguran i poticajan ambijent za mlade u Petrinji. Centar djeluje u sklopu Pučkog otvorenog učilišta Hrvatski dom Petrinja, koje će zajedno s Društvom "Naša djeca" Petrinja, Udrugom GRAK i Savjetom mladih provoditi obrazovne, društvene i rekreativne aktivnosti u novome prostoru.

Ulaganja u komunalnu infrastrukturu radi ujednačavanja komunalnog standarda

U Općini Martinskoj Vesi krajem travnja 2025. svečano su uručene odluke o sufinanciranju ukupno 16 projekata gradova i općina na području Sisačko-moslavačke županije. Riječ je o ulaganjima čiji je cilj unaprijediti komunalnu infrastrukturu i postići ujednačeni komunalni standard u lokalnim sredinama. Odluke su donesene na temelju javnog poziva Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, a njihovo uručenje označilo je važan korak u jačanju kvalitete života u Županiji.

Domaćin svečanosti bio je načelnik Općine Martinske Vesi Stjepan Ivoš, koji je istaknuo važnost takvog modela financiranja za manje općine, posebno u kontekstu razvoja lokalnih komunalnih usluga. U pratnji ministra Branka Bačića i župana Ivana Celjaka predstavnici lokalnih samouprava preuzeli su odluke koje omogućuju financijsku potporu za projekte poput izgradnje i obnove nogostupa, javne rasvjete, uređenja prometnica te nabave komunalne opreme.

Ukupna vrijednost ovoga kruga sufinanciranja na razini Županije prelazi 690 tisuća eura. Osigurana sredstva bit će usmjerena u konkretne zahvate, od uređenja javnih površina do poboljšanja funkcionalnosti svakodnevnog života stanovnika modernizacijom osnovne infrastrukture. Riječ je o sredstvima koja jedinicama lokalne samouprave omogućuju da učinkovito odgovore na potrebe

Interijer Centra za mlade "Laura"

Nastavljaju se ulaganja u komunalnu infrastrukturu na području Sisačko-moslavačke županije

zajednice, bez obzira na njihovu veličinu ili financijske kapacitete. Taj je program dio širega nacionalnog pristupa poticanju ravnomjernog razvoja, unutar kojega je Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, a na temelju javnog poziva iz veljače 2025., donijelo ukupno 366 odluka o sufinanciranju komunalnih projekata diljem Hrvatske. Ukupna vrijednost tih projekata iznosi približno 13,1 milijun eura.

Zaključak

Obnova i revitalizacija Sisačko-moslavačke županije nakon razornog potresa krajem 2020. jedan je od najopsežnijih i najsloženijih procesa obnove u suvremenoj hrvatskoj povijesti. Iako je početna faza obnove bila obilježena sporim napredovanjem i administrativnim izazovima,

u posljednje dvije godine postignut je napredak. Uz više od 9000 završenih projekata i gotovo tisuću aktivnih gradilišta Županija se polako transformira u sigurniju i funkcionalniju sredinu za život. Posebna pozornost posvećena je obnovi zdravstvene i obrazovne infrastrukture te izgradnji višestambenih zgrada. Projekti poput izgradnje novih škola, bolničkih odjela, domova za starije i Centra za mlade "Laura" svjedoče o cjelovitome pristupu obnovi, koji nije usmjeren samo na fizičku imovinu, već i na društveni i kulturni oporavak zajednice.

Ulaganja iz Državnog proračuna, europskih fondova i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti omogućila su temeljitu obnovu regije, a planirani projekti do kraja 2025. trebali bi biti nastavak pozitivnih promjena. Cjelokupan proces obnove usmjeren je na unaprjeđenje ži-

votnih uvjeta lokalnog stanovništva, ali i na stvaranje preduvjeta za povratak raseljenih stanovnika, čime bi se doprinijelo demografskoj i gospodarskoj revitalizaciji tog područja.

Izvori:

- <https://mpgi.gov.hr/>
- <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099205006032257373/pdf/P1773830a43dd30ab0b-95400d81e1424500.pdf>
- <https://sisak.hr/>
- <https://eufondovi.gov.hr/>
- <https://povezanahravska.eu/>
- <https://petrinja.hr/>
- <https://min-kulture.gov.hr/vijesti>

Fotografije:

Pixell, Sisačko-moslavačka županija, Grad Sisak, <https://rck-projekt.hr/>